

## **lisans ayetul-kubra-p78-ikinci-bab-1-menzil-4-hakikat-hakimiyet-kainatta-hakimiyet-delilleri - Set 1**

1-) Dördüncü hakikat bu parçada hangi kavramla ifade edilmektedir? (10 kelime)

Mutlak hüküm

2-) Kâinata dikkatle bakıldığında nasıl bir genel görünüm ortaya çıktığı belirtilmektedir? (18 kelime)

Son derece görkemli, hareketli,

3-) Varlıkların durumu bu idare anlayışına nasıl delil olmaktadır? (19 kelime)

Her bir şeyin ve

4-) Parçada küçükten büyüğe hangi varlık grupları örnek verilerek genel bir düzen anlatılmaktadır?

(12 kelime)

En küçük parçacıklardan

5-) Bu örnekler, ilahî idare hakkında hangi sonuca götürmektedir? (13 kelime)

Hepsinde geçerli olan

6-) Metindeki askerlik benzetmesi neyi daha anlaşılır hâle getirmektedir? (17 kelime)

Kâinattaki varlıkların başıboş değil,

7-) “Tekvinî emirler” ifadesi burada neyi anlatmaktadır? (9 kelime)

Kâinata işleyen

8-) Hâkimiyetin “mutlak” olarak nitelenmesi neden önemlidir? (16 kelime)

Çünkü bu ifade, idarenin

9-) Bu bölümün ana fikri kısa olarak nasıl özetlenebilir? (15 kelime)

Kâinattaki umumi düzen,

10-) Bu parçanın öğrenciler için verdiği temel düşünme dersi nedir? (12 kelime)

Kâinattaki düzeni dikkatle

## **lisans ayetul-kubra-p78-ikinci-bab-1-menzil-4-hakikat-hakimiyet-kainatta-hakimiyet-delilleri - Set 2**

1-) Dördüncü hakikatın ele alınışında kâinat hangi iki benzetmeyle tasvir edilmektedir? (13 kelime)  
Biri büyük ve

2-) Bu iki benzetmenin ortak vurgusu nedir? (9 kelime)  
Her şeyin

3-) Varlıkların “bir vazife ile meşgul” görülmesi neyi düşündürmektedir? (12 kelime)  
Onların tesadüfen değil,

4-) Ayette geçen “ordular” anlamı, kâinat tasvirine nasıl katkı sağlamaktadır? (10 kelime)  
Kâinattaki farklı

5-) Parçada parçacıklar ile yıldızların birlikte anılması neyi göstermektedir? (11 kelime)  
Aynı yönetimin

6-) Bitkiler ve hayvanların askerî bir düzen içinde anılması hangi yönü öne çıkarır? (12 kelime)  
Canlıların da ilahî

7-) “Hâkimane”, “âmirane” ve “şahane” nitelemeleri nasıl bir idareyi tasvir eder? (9 kelime)  
Hikmetli, emredici,

8-) Bu tasvirlerden çıkarılan kesin hüküm nedir? (11 kelime)  
Bütün bu

9-) Metne göre bu hükümler sadece yer yüzüyle mi sınırlıdır? (11 kelime)  
Hayır, yer

10-) Bu pasajı okuyan bir öğrencinin zihninde hangi temel kanaat oluşmalıdır? (14 kelime)  
Kâinatın bütün katmanlarında

## **lisans ayetul-kubra-p78-ikinci-bab-1-menzil-4-hakikat-hakimiyet-kainatta-hakimiyet-delilleri - Set 3**

1-) Parçada “dördüncü hakikat” neden bir delil olarak sunulmaktadır? (14 kelime)

Çünkü kâinatta görülen

2-) Kâinata “geniş dikkat” ile bakmanın önemi nedir? (11 kelime)

Dağınık görünen

3-) Metin, varlıkların durumunda yalnızca hareketi mi, yoksa amaçlı bir sevki mi vurgulamaktadır? (11 kelime)

Sadece hareketi

4-) En küçük memurlar ile çok büyük askerlerin birlikte zikredilmesi nasıl bir anlam taşır? (13 kelime)

İlahî emrin yalnız

5-) Bu anlatımda “memur” benzetmesi varlıkların hangi yönünü öne çıkarır? (10 kelime)

Kendiliklerinden değil,

6-) Parçada geçen düzen, sadece fizikî bir uyum mu ifade eder? (11 kelime)

Hayır, aynı

7-) Hâkimiyet ile küllî emir arasındaki bağ nasıl kurulmaktadır? (13 kelime)

Her yerde işleyen

8-) Bu bölümde gözleminden inanca doğru nasıl bir geçiş yapılmaktadır? (13 kelime)

Kâinattaki görülen düzen

9-) Parçada anlatılan hâkimiyet, zayıf ve sınırlı bir yönetim olarak mı sunulmaktadır? (13 kelime)

Hayır, son derece

## **lisans ayetul-kubra-p78-ikinci-bab-1-menzil-4-hakikat-hakimiyet-kainatta-hakimiyet-delilleri - Set 4**

1-) Dördüncü hakikatte kâinatın “şehir”e benzetilmesi hangi fikri güçlendirmektedir? (12 kelime)  
Her unsurun belli

2-) Parçada işleyişin hikmetli olduğunun anlaşılmasına hangi gözlem destek olur? (14 kelime)  
Her şeyin ve

3-) Kâinattaki hareketliliğin yanında özellikle hangi özellik vurgulanmaktadır? (10 kelime)  
Bu hareketliliğin

4-) Askerî teşbihte yer alan birliklerin çeşitliliği neyi ispat için kullanılmaktadır? (11 kelime)  
Farklı varlık

5-) En küçükten en büyüğe doğru verilen örnek sıralaması nasıl bir etki oluşturmaktadır? (8 kelime)  
Hâkimiyetin sınır

6-) Parça, ilahî yönetimi yalnız kuvvet yönüyle mi ele alır, yoksa hikmet boyutunu da içerir mi? (6 kelime)  
Kuvvetle

7-) Bu bölümde tevhid düşüncesi daha çok hangi yoldan temellendirilmektedir? (8 kelime)  
Gözlenen kozmik

8-) Parçadaki delillendirme tarzı soyut mu, yoksa gözleme dayalı mı ilerlemektedir? (6 kelime)  
Gözleme

9-) Bu hakikatin özeti bir cümleyle nasıl söylenebilir? (15 kelime)  
Bütün varlıkların görevli

## **lisans ayetul-kubra-p78-ikinci-bab-1-menzil-4-hakikat-hakimiyet-kainatta-hakimiyet-delilleri - Set 5**

1-) Parçanın merkezinde yer alan ana kavram nedir? (2 kelime)

2-) Kâinatın bir memleket gibi görülmesi hangi açıdan anlamlıdır? (14 kelime)  
Çünkü burada çok

3-) Şehir benzetmesinde öne çıkan yön nedir? (6 kelime)  
İdarenin

4-) Her şeyin “musahhar” şekilde çalışması ne demeye gelmektedir? (12 kelime)  
Varlıkların kendi başına

5-) Ayetin çağrıştırdığı askerlik düzeni, varlıklar arasında nasıl bir ortaklık kurmaktadır? (11 kelime)  
Farklı tür

6-) Zerrattan yıldızlara uzanan örnekleme, ilahî idarenin hangi niteliğini ortaya koyar? (6 kelime)  
Her

7-) Küçük varlıklarla büyük varlıkların aynı bağlamda anılması neden önemlidir? (12 kelime)  
Çünkü aynı yönetimin

8-) Parçaya göre bu ortak işleyişin arkasında ne vardır? (10 kelime)  
Hikmetle hükmeden

9-) Metin bu hakikati akla nasıl yaklaştırmaktadır? (12 kelime)  
Somut örnekler ve

## **lisans ayetul-kubra-p78-ikinci-bab-1-menzil-4-hakikat-hakimiyet-kainatta-hakimiyet-delilleri - Set 6**

1-) Dördüncü hakikatte kâinata bakan kimsenin fark ettiği ilk şeylerden biri nedir? (11 kelime)

Her tarafı

2-) Bu faaliyet niçin sıradan bir hareket olarak görülmemektedir? (8 kelime)

Çünkü belirli

3-) Metinde her nev'in görevli gösterilmesi neyi reddeder? (5 kelime)

Başboşluk

4-) Asker benzetmesi, itaat ve komuta ilişkisini nasıl hissettirir? (13 kelime)

Varlıkların kendilerine ait

5-) "Rabbani ordular" ifadesi, kâinata hangi bakış açısını kazandırır? (13 kelime)

Varlıkları dağınık nesneler

6-) Küçük memurlardan büyük askerlere kadar aynı hükümlerin işlemesi hangi sonuca götürür? (10 kelime)

Hepsini yöneten

7-) Parçada "âmiriyet-i külliye" neyi ifade eder? (9 kelime)

Bütün varlık

8-) Hâkimiyetin varlığı bu bölümde hangi tür delille temellendirilmektedir? (9 kelime)

Kâinatta gözlenen

9-) Bu hakikatin inanç bakımından en önemli neticesi nedir? (7 kelime)

Tevhidi

## CEVAP ANAHTARI

## **lisans ayetul-kubra-p78-ikinci-bab-1-menzil-4-hakikat-hakimiyet-kainatta-hakimiyet-delilleri - Set 1 - CEVAPLAR**

1-) Dördüncü hakikat bu parçada hangi kavramla ifade edilmektedir?

Mutlak hüküm ve idare sahibi olma manasındaki hâkimiyetle ifade edilmektedir.

2-) Kâinata dikkatle bakıldığında nasıl bir genel görünüm ortaya çıktığı belirtilmektedir?

Son derece görkemli, hareketli, düzenli ve hikmetli bir idare altında bulunan bir ülke veya şehir gibi görüldüğü belirtilmektedir.

3-) Varlıkların durumu bu idare anlayışına nasıl delil olmaktadır?

Her bir şeyin ve her türün belli bir görevle sevk edilmesi, hepsinin bir emir ve düzen altında bulunduğunu göstermektedir.

4-) Parçada küçükten büyüğe hangi varlık grupları örnek verilerek genel bir düzen anlatılmaktadır?

En küçük parçacıklardan bitkilere, hayvanlara ve yıldızlara kadar bütün tabakalar örnek verilmektedir.

5-) Bu örnekler, ilahî idare hakkında hangi sonuca götürmektedir?

Hepsinde geçerli olan tek bir kuşatıcı yönetim ve umumi emir bulunduğu sonucuna götürmektedir.

6-) Metindeki askerlik benzetmesi neyi daha anlaşılır hâle getirmektedir?

Kâinattaki varlıkların başıboş değil, emir alan ve vazife yapan birlikler gibi sevk edildiğini daha açık hâle getirmektedir.

7-) “Tekvinî emirler” ifadesi burada neyi anlatmaktadır?

Kâinatta işleyen yaratılışa bağlı ilahî yönlendirme ve hükmetmeyi anlatmaktadır.

8-) Hâkimiyetin “mutlak” olarak nitelenmesi neden önemlidir?

Çünkü bu ifade, idarenin sınırlı bir alanda değil bütün kâinatı kapsayan eksiksiz bir hükümlanlık olduğunu göstermektedir.

9-) Bu bölümün ana fikri kısa olarak nasıl özetlenebilir?

Kâinattaki umumi düzen, görev dağılımı ve emredici işleyiş, tek ve mutlak bir ilahî hâkimiyeti göstermektedir.

10-) Bu parçanın öğrenciler için verdiği temel düşünme dersi nedir?

Kâinattaki düzeni dikkatle okuyarak birlik, hikmet ve ilahî idare sonucuna ulaşmak gerektiğidir.

## **lisans ayetul-kubra-p78-ikinci-bab-1-menzil-4-hakikat-hakimiyet-kainatta-hakimiyet-delilleri - Set 2 - CEVAPLAR**

1-) Dördüncü hakikatin ele alınışında kâinat hangi iki benzetmeyle tasvir edilmektedir?

Biri büyük ve ihtişamlı bir memleket, diğeri de idaresi sağlam bir şehir benzetmesidir.

2-) Bu iki benzetmenin ortak vurgusu nedir?

Her şeyin başıboş olmayıp düzenli bir idare altında bulunmasıdır.

3-) Varlıkların “bir vazife ile meşgul” görülmesi neyi düşündürmektedir?

Onların tesadüfen değil, belirli bir maksat ve emir doğrultusunda hareket ettiğini düşündürmektedir.

4-) Ayette geçen “ordular” anlamı, kâinat tasvirine nasıl katkı sağlamaktadır?

Kâinattaki farklı varlık tabakalarının disiplinli birlikler gibi sevk edildiğini hissettirmektedir.

5-) Parçada parçacıklar ile yıldızların birlikte anılması neyi göstermektedir?

Aynı yönetimin hem en küçükte hem en büyükte geçerli olduğunu göstermektedir.

6-) Bitkiler ve hayvanların askerî bir düzen içinde anılması hangi yönü öne çıkarır?

Canlıların da ilahî hükme bağlı, görevli varlıklar olarak ele alındığını öne çıkarır.

7-) “Hâkimane”, “âmirane” ve “şahane” nitelemeleri nasıl bir idareyi tasvir eder?

Hikmetli, emredici, güçlü ve üstün bir idareyi tasvir eder.

8-) Bu tasvirlerden çıkarılan kesin hüküm nedir?

Bütün bu işleyişin, her şeyi kuşatan tek bir hükümranlığa delil olduğudur.

9-) Metne göre bu hükümranlık sadece yer yüzüyle mi sınırlıdır?

Hayır, yer ile birlikte gökleri de içine alan kapsamlı bir hükümranlıktır.

10-) Bu pasajı okuyan bir öğrencinin zihninde hangi temel kanaat oluşmalıdır?

Kâinatın bütün katmanlarında görülen disiplinli işleyişin, tek bir Rabbin mutlak hükümranlığını gösterdiği kanaati oluşmalıdır.

## **lisans ayetül-kubra-p78-ikinci-bab-1-menzil-4-hakikat-hakimiyet-kainatta-hakimiyet-delilleri - Set 3 - CEVAPLAR**

1-) Parçada “dördüncü hakikat” neden bir delil olarak sunulmaktadır?

Çünkü kâinatta görülen genel idare ve düzen, ilahî birliğe açık bir işaret olarak gösterilmektedir.

2-) Kâinata “geniş dikkat” ile bakmanın önemi nedir?

Dağınık görünen şeylerin arkasındaki kapsamlı düzeni ve ortak yönetimi fark ettirmesidir.

3-) Metin, varlıkların durumunda yalnızca hareketi mi, yoksa amaçlı bir sevki mi vurgulamaktadır?

Sadece hareketi değil, belli bir göreve bağlı amaçlı bir sevki vurgulamaktadır.

4-) En küçük memurlar ile çok büyük askerlerin birlikte zikredilmesi nasıl bir anlam taşır?

İlahî emrin yalnız büyük işlerde değil en küçük ayrıntılarda da geçerli olduğunu anlatır.

5-) Bu anlatımda “memur” benzetmesi varlıkların hangi yönünü öne çıkarır?

Kendiliklerinden değil, kendilerine verilen işle meşgul olma yönünü öne çıkarır.

6-) Parçada geçen düzen, sadece fizikî bir uyum mu ifade eder?

Hayır, aynı zamanda emir, görev ve yönetim ilişkisini de ifade eder.

7-) Hâkimiyet ile küllî emir arasındaki bağ nasıl kurulmaktadır?

Her yerde işleyen ortak hükümlerin varlığı, hepsini kapsayan bir emir sahibini gerekli kılmaktadır.

8-) Bu bölümde gözlemden inanca doğru nasıl bir geçiş yapılmaktadır?

Kâinattaki görülen düzen ve sevkten, görünmeyen fakat kesin olan ilahî idare sonucuna varılmaktadır.

9-) Parçada anlatılan hâkimiyet, zayıf ve sınırlı bir yönetim olarak mı sunulmaktadır?

Hayır, son derece güçlü, yaygın ve her seviyede etkili bir yönetim olarak sunulmaktadır.

## **lisans ayetul-kubra-p78-ikinci-bab-1-menzil-4-hakikat-hakimiyet-kainatta-hakimiyet-delilleri - Set 4 - CEVAPLAR**

- 1-) Dördüncü hakikatte kâinatın “şehir”e benzetilmesi hangi fikri güçlendirmektedir?  
Her unsurun belli bir düzen, kural ve yönetim altında bulunduğu fikrini güçlendirmektedir.
- 2-) Parçada işleyişin hikmetli olduğunun anlaşılmasına hangi gözlem destek olur?  
Her şeyin ve her türün uygun bir vazife ile çalıştırılıyor görünmesi bu kanaati destekler.
- 3-) Kâinattaki hareketliliğin yanında özellikle hangi özellik vurgulanmaktadır?  
Bu hareketliliğin rastgele değil, otorite ve düzen içinde gerçekleştiği vurgulanmaktadır.
- 4-) Askerî teşbihte yer alan birliklerin çeşitliliği neyi ispat için kullanılmaktadır?  
Farklı varlık sınıflarının tek bir hâkimiyet altında toplandığını ispat için kullanılmaktadır.
- 5-) En küçükten en büyüğe doğru verilen örnek sıralaması nasıl bir etki oluşturmaktadır?  
Hâkimiyetin sınır tanımadığını ve bütün kademeleri kuşattığını düşündürmektedir.
- 6-) Parça, ilahî yönetimi yalnız kuvvet yönüyle mi ele alır, yoksa hikmet boyutunu da içerir mi?  
Kuvvetle beraber hikmet boyutunu da içerir.
- 7-) Bu bölümde tevhid düşüncesi daha çok hangi yoldan temellendirilmektedir?  
Gözlenen kozmik düzen ve kuşatıcı otorite yoluyla temellendirilmektedir.
- 8-) Parçadaki delillendirme tarzı soyut mu, yoksa gözleme dayalı mı ilerlemektedir?  
Gözleme dayalı bir delillendirme ile ilerlemektedir.
- 9-) Bu hakikatin özeti bir cümleyle nasıl söylenebilir?  
Bütün varlıkların görevli ve düzenli biçimde sevk edilmesi, tek ve mutlak bir ilahî hâkimiyeti göstermektedir.

## **lisans ayetul-kubra-p78-ikinci-bab-1-menzil-4-hakikat-hakimiyet-kainatta-hakimiyet-delilleri - Set 5 - CEVAPLAR**

1-) Parçanın merkezinde yer alan ana kavram nedir?

Hâkimiyet kavramıdır.

2-) Kâinatın bir memleket gibi görülmesi hangi açıdan anlamlıdır?

Çünkü burada çok geniş bir alanda işleyen ortak bir idare ve düzen bulunduğu anlaşılmaktadır.

3-) Şehir benzetmesinde öne çıkan yön nedir?

İdarenin düzenli, hikmetli ve güçlü oluşudur.

4-) Her şeyin “musahhar” şekilde çalışması ne demeye gelmektedir?

Varlıkların kendi başına değil, üstün bir iradeye bağlı biçimde sevk edildiğini göstermektedir.

5-) Ayetin çağrıştırdığı askerlik düzeni, varlıklar arasında nasıl bir ortaklık kurmaktadır?

Farklı tür ve büyüklükteki varlıkların aynı emir düzenine bağlı olduğunu göstermektedir.

6-) Zerrattan yıldızlara uzanan örnekleme, ilahî idarenin hangi niteliğini ortaya koyar?

Her şeyi kapsayan genişliğini ortaya koyar.

7-) Küçük varlıklarla büyük varlıkların aynı bağlamda anılması neden önemlidir?

Çünkü aynı yönetimin hem mikro âlemde hem makro âlemde geçerli olduğunu gösterir.

8-) Parçaya göre bu ortak işleyişin arkasında ne vardır?

Hikmetle hükmeden mutlak bir hâkimiyet ve genel bir emir vardır.

9-) Metin bu hakikati akla nasıl yaklaştırmaktadır?

Somut örnekler ve kâinattaki düzenli işleyiş üzerinden akli bir çıkarım yaptırarak yaklaştırmaktadır.

## **lisans ayetul-kubra-p78-ikinci-bab-1-menzil-4-hakikat-hakimiyet-kainatta-hakimiyet-delilleri - Set 6 - CEVAPLAR**

1-) Dördüncü hakikatte kâinata bakan kimsenin fark ettiği ilk şeylerden biri nedir?

Her tarafı kuşatan ihtişamlı bir düzen ve güçlü bir faaliyet görmesidir.

2-) Bu faaliyet niçin sıradan bir hareket olarak görülmemektedir?

Çünkü belirli vazifeler, hükümler ve kanunlar içinde gerçekleşmektedir.

3-) Metinde her nev'in görevli gösterilmesi neyi reddeder?

Başboşluk ve rastlantı düşüncesini reddeder.

4-) Asker benzetmesi, itaat ve komuta ilişkisini nasıl hissettirir?

Varlıkların kendilerine ait bağımsız bir idareyle değil, üstün bir emre bağlı çalıştığını hissettirir.

5-) "Rabbani ordular" ifadesi, kâinata hangi bakış açısını kazandırır?

Varlıkları dağınık nesneler gibi değil, ilahî emre bağlı topluluklar gibi görme bakışı kazandırır.

6-) Küçük memurlardan büyük askerlere kadar aynı hükümlerin işlemesi hangi sonuca götürür?

Hepsini yöneten tek ve kapsamlı bir otoritenin varlığı sonucuna götürür.

7-) Parçada "âmiriyet-i külliye" neyi ifade eder?

Bütün varlık alanlarını kapsayan genel emir sahipliğini ifade eder.

8-) Hâkimiyetin varlığı bu bölümde hangi tür delille temellendirilmektedir?

Kâinata gözlenen düzen, görev ve kanunların ortak işleyişiyle temellendirilmektedir.

9-) Bu hakikatin inanç bakımından en önemli neticesi nedir?

Tevhidi desteklemesi ve ilahî ortaklığı geçersiz göstermesidir.